

І. М. Школа*

РОЗВИТОК ЄВРОРЕГІОНІВ — ШЛЯХ ДО ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКЕ СПІВТОВАРИСТВО

Тенденції глобальних світових процесів дозволять по-новому оцінити місце прикордонних територій у розвитку міжнародних відносин, у т. ч. міжнародні економічні відносини. Прагнення регіонів багатьох держав знайти своє місце серед учасників міжнародного співробітництва вимагає проведення спільних досліджень соціально-економічних проблем прикордонних територій, результатом яких повинна стати поява проектних рішень і обґрунтувань з метою їхньої практичної реалізації як на національному, так і на міжнародному рівнях. Підкреслимо, що у зв'язку з посиленням наприкінці ХХ ст. регіональної проблеми як на рівні груп країн, так і на рівні внутрішніх територій, регіони почали розглядатися як з позицій внутрішніх національних утворень, так і інтернаціональних, тобто “потужний регіональний рух стає дедалі домінуючою тенденцією світового розвитку”¹. І з практичної, і з академічної позицій комплексний процес євроінтеграції і розширення ЄС сприяв приверненню уваги до прикордонних регіонів як до зон міждержавної взаємодії. Національні ринки інкорпуються в більш широкий європейський економічний простір, у той час як субнаціональні ринки розвиваються, відображаючи зростаючу функціональну і культурну важливість регіонів.

Так, зокрема, В. Барнз і Л. Ледебур стверджують, що “оптимальний каркас для економічного аналізу і планування — трирівнева модель, що об’єднує місцеву, національну та глобальну економіку. Головна роль у ній належить взаємозв’язкам між місцевими (регіональними) економічними системами. Проте, щоб зрозуміти ці взаємозв’язки, а тим більше — впливати на них, ми маємо бачити за ними загальнодержавну й навіть глобальну економічні системи. виправданим є і обернене твердження — загальнодержавну та глобальну економічні системи доцільно пристосовувати до регіонального рівня. Жоден із рівнів не є самодостатнім — кожний тісно пов’язаний з іншими”².

Підтвердженням того, що курс на євроінтеграцію продовжує залишатися домінантою внутрішньої та зовнішньої державної політики України, є, зокрема, розроблена стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом європейської інтеграції”, в якій наголошується, що “слід враховувати глобальну тенденцію переходу до багатополосного (поліцентричного) світового співтовариства, де основою взаємодії держав та їхніх економік має стати регіональна інтеграція. У зв’язку з цим чітка і пріоритетна орієнтація України на інтеграцію в ЄС має розглядатися як основа стратегії економічного та соціального розвитку нашої держави на наступні 10 років і більш віддалену перспективу. Як засвідчує досвід практично всіх країн-претендентів на вступ до ЄС, ця мета може стати додатковим потужним стимулом і каталізатором відповідних соціально-економічних та політичних перетворень”³.

© Школа І. М., 2007

* заступник директора з навчально-методичної та наукової роботи, завідувач кафедри міжнародної економіки та економіки підприємства Чернівецького торговельно-економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, доктор економічних наук, професор

¹ Європейська інтеграція та Україна / За ред. В. Є. Новицького, Т. М. Пахомової та В. І. Чужикова. Навчально-методичний посібник. — К.: Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України, Міністерство закордонних справ ФРН, Тов-во К. Дуйсберга (ФРН), 2002. — С. 328.

² Барнз В., Ледебур Л. Нові регіональні економіки. Пер. з англ. А. Пехник. — Львів: Літопис, 2003. — С. 9-10.

³ Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом європейської інтеграції” / Авт. кол.: А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтеграції України. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — С. 16-17.

Зазначимо, що до 7 пріоритетів спільної діяльності, визначених на 6-му засіданні Ради з питань співробітництва між Україною та ЄС (березень 2003 р.), належать такі: торгівля та інвестиції, транспортна сфера, транскордонне співробітництво, енергетика, юстиція та внутрішні справи, наближення законодавства України до ЄС, охорона навколишнього середовища.

В зв'язку з цим, зазначимо, що одним із пріоритетних напрямів інтеграції України до ЄС є транскордонне співробітництво, що розглядається як частина євроінтеграційних процесів. Зокрема, А. Качмарська та Я. Ружковський наголошують на тому, що “євро регіони — суттєвий пункт у реалізації європейської ідеї інтеграції, що може розглядатися як вияв глобалізації. Створення євро регіонів — намагання врахувати при адміністративних змінах особливості місцевої структури. Це пов'язано зі збереженням власної ідентичності та тісної співпрацею. Ось чому проблема євро регіонів може концентруватися на проблемі інтеграції на континентальному рівні”⁴.

Нагадаємо, що у загальній концепції співробітництва прикордонних територій України з закордонними сусідами значна роль відведена євро регіонам — моделі територіально-економічного утворення, при якій головний акцент у міжнародному співробітництві переноситься на регіональний рівень, що слугує мікромоделлю євроінтеграційних процесів. Однак, зважаючи на відсутність в Україні загальноприйнятої системи оціночних критеріїв діяльності євро регіонів та враховуючи також нетривалість існування транскордонних структур у країні (наприклад, в Європі становлення євро регіонів зайняло роки, зокрема, знадобилося 15 років для визнання євро регіону, створеного Швейцарією, Німеччиною і Францією, який сьогодні вважається класичним), достатньо важко дати вичерпну оцінку результатам їхньої роботи.

Отже, намагаючись наслідувати європейський досвід, Україна ще у 1993 році, коли про необхідність транскордонного співробітництва говорилося лише в наукових колах, звернула свої погляди на такий феномен, як євро регіони. Сьогодні за участю України створені і функціонують 5 євро регіонів: міжнародна асоціація “Карпатський євро регіон”, “Буг”, “Нижній Дунай”, “Верхній Прут”, “Дніпро” (табл. 1).

Таблиця 1.
Основні характеристики євро регіонів, до складу яких входить Україна⁵

	Назва євро регіону та рік заснування	Площа, тис. км ²	Населення, тис. осіб	Кількість членів	Кордони
1.	“Карпатський євро регіон”, 1993	146,6	15215,3	19	H/UKR/PL/SK/RO
2.	Євро регіон “Буг”, 1995	80,99	4997,4	5	PL/UKR/BY
3.	Євро регіон “Нижній Дунай”, 1998	53,3	4090,1	5	RO/MD/UKR
4.	Євро регіон “Верхній Прут”, 2000	28,92	2918,7	5	RO/MD/UKR
5.	Євро регіон “Дніпро”, 2003	107,2	4300	3	BY/UKR/RF

⁴ Качмарська А., Ружковський Я. Євро регіони в польсько-українських областях — важлива ланка на шляху до європейської інтеграції // Журнал європейської економіки. — 2004. — Том 1 (№ 3). — С. 288-289.

⁵ Складено за матеріалами: Мікула Н. А. Транскордонне співробітництво в умовах інтеграційних процесів України: Автореф. дис. ... докт. екон. наук: 08.10.01 / ІРД НАН України. — Львів, 2005. — С. 28.

Проте для України пріоритетність створення єврорегіонів на її західних кордонах не виключає можливості створення їх і на кордонах з Росією. Підтвердженням перспектив розвитку єврорегіонів на російських та українських землях Слобожанщини, Донбасу, є зокрема, той факт, що восени 2003 року Харків і Белгород підписали угоду про створення єврорегіону “Слобожанщина”. З огляду на це реальною є перспектива майбутнього приєднання інших прилягаючих областей — Сумської, Полтавської і Луганської — з боку України та Курської і Воронежської — з боку Росії. Крім того, у травні 2003 року підписано угоду між губернатором Брянської області та главами Гомельської (Білорусь) і Чернігівської (Україна) областей про створення в прикордонні єврорегіону “Дніпро”. Головною метою об’єднання є забезпечення сприятливих умов для соціально-економічного розвитку і співробітництва прикордонних територій, залучення інвестицій, проведення спільних наукових досліджень, обмін досвідом у сфері освіти, взаємне стажування кадрів з метою зближення областей та вирішення нагальних проблем.

Нині проводиться робота щодо формування єврорегіону “Дністер” (Вінницька, Одеська області України та прикордонні регіони Республіки Молдова). Опрацьовується питання щодо розробки проектів єврорегіонів “Сян” (Львівська область України та Підкарпатське воєводство Республіки Польща), “Земплін” (Закарпатська область, Кошицький край Словаччини), “Ярославна” (Сумська область України, Курська область Росії). Ведуться переговори щодо входження Миколаївської області до єврорегіону “Померанія”. Зазначимо, що всі області України мають укладені угоди про співпрацю з сусідніми територіями суміжних країн, більшість областей має ще й угоди про співпрацю з регіональними органами влади багатьох держав світу.

Навіть миттєвий перегляд документації різних єврорегіонів показує, що мета створення кожного з них перекликається — це співпраця, завдання у них також подібні, але це і не дивно, оскільки загальноправовими засадами їхнього створення і функціонування виступають положення Європейської рамкової конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними общинами або органами влади. Продемонструємо це на прикладі єврорегіону “Верхній Прут”.

Зазначимо, що на сьогодні завершено організаційний етап формування Єврорегіону “Верхній Прут”, зокрема, прийнято статут Єврорегіону, укладений і затверджений Рішенням Ради Єврорегіону “Верхній Прут” 30.11.2000 р. № 7/2000 на підставі Угоди про утворення Єврорегіону “Верхній Прут”, підписаної 22.09.2000 р. у м. Ботошани (Румунія), та низку інших документів. Членами єврорегіону “Верхній Прут” є: Бельцький та Єдинецький повіти Республіки Молдова; Ботошанський та Сучавський повіти Румунії; Чернівецька область України.

Так, головна мета єврорегіону “Верхній Прут” полягає в налагодженні прикордонного співробітництва між економічними агентами трьох країн, а також у залученні місцевих органів влади до реалізації реальних проектів при фінансовій підтримці в рамках програми ТАСІС. Підписання Угоди про створення Єврорегіону “Верхній Прут” відкриває для всіх його членів нові можливості в розв’язанні загальних проблем у сферах економічного розвитку, розширення транспортно-комунікаційної інфраструктури на рівні транс’європейських коридорів, у проведенні погоджених заходів у сфері охорони навколишнього середовища и техногенної безпеки, розвитку туризму, співробітництва у сфері освіти, охорони здоров’я і культури. Ключовим фактором у розв’язанні завдань, які постають перед Єврорегіоном “Верхній Прут”, є участь органів публічної влади в реалізації спільних проектів за підтримкою центральних урядів держав країн-членів Єврорегіону та фінансування у рамках оголошених ЄС програм ТАСІС, PHARE та ін.⁶ Зокрема,

⁶ Бальнски А. Подписано соглашение о создании еврорегиона “Верхний Прут”. Пресс-релиз. // Логос-Пресс. — 2000. — № 36 (388). — 29 сентября. [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://logos.press.md/Weekly/Main/asp?IssueNum=388&IssueDate=29/09/2000&YearNum>.

ЄС виразив готовність надати фінансову підтримку ряду проектів в євро регіоні “Верхній Прут” задля залучення інвестицій у Чернівецьку область.

Слід відзначити, що особливу роль у діяльності Євро регіону відведено створеній за ініціативою Чернівецької ТПП Асоціації торгово-промислових палат, на яку покладено функції щодо активного розширення економічного співробітництва між підприємцями трьох сусідніх країн, врахування, акумулювання і ретрансляція урядовим структурам ініціатив останніх щодо покращання умов введення бізнесу, наприклад, спрощення правил митного оформлення товарів, перетину кордонів тощо.

Пріоритетними напрямками здійснення проектів транскордонного співробітництва в рамках євро регіону “Верхній Прут” є:

1. Розбудова інфраструктури кордону: пунктів пропуску, митних постів, паркінгів, консигнаційних складів (будівництво, облаштування, інформаційні технології та обладнання); уніфікація і спрощення процедур перетину кордону.

2. Використання додаткових можливостей співробітництва та інтегрування до ЄС шляхом подальшого розвитку субрегіонального партнерства євро регіону “Верхній Прут” з адміністративно-територіальними одиницями країн ЄС.

3. Розвиток прикордонної торгівлі, кооперації та спрощення процедур взаємовизнання і сертифікації відповідно до норм і стандартів ЄС.

4. Надання членам Ради Євро регіону на паритетній основі права спільного підписання транскордонних проектів з визначенням на рівні центральних органів виконавчої влади механізмів попереднього узгодження та наступного затвердження таких проектів.

5. Відновлення транспортних сполучень, розбудованих за часів Австро-Угорської імперії через Буковину як найкоротшого транзитного шляху зі Сходу до Центральної та Південно-Східної Європи, Середземномор’я і Західного Причорномор’я, а також — вздовж східних кордонів ЄС з Півдня на Північ.

6. Розвиток інфраструктури транскордонного туризму як одного з найбільш ефективних шляхів використання унікального ландшафтно-рекреаційного потенціалу регіону, підвищення рівня зайнятості та швидкого залучення європейського досвіду і кредитів, бізнесу для розвитку системи транскордонних транспортних сполучень.

7. Спільний розвиток регіональної енергетики, транскордонних енергетичних мереж і транзитну енергоносіїв.

8. Використання моделі Екоєвро регіону для одночасного забезпечення сталого розвитку, покращання конкурентоспроможності продукції і послуг та підвищення рівня безпеки, зокрема за рахунок зниження питомої ресурсної енергоємності виробництв, оптимізації поведінки з відходами та розробки спільних планів запобігання надзвичайним ситуаціям та сумісної діяльності в разі їх виникнення⁷.

За кожною групою взаємопов’язаних проектів у євро регіоні “Верхній Прут” працюють групи експертів від членів та європейських субрегіональних партнерів, а також представники урядових структур трьох країн і міжнародні експерти. У той же час, виходячи з існуючої практики Європейського фонду регіонального розвитку та програми ISPA, за якою європейська допомога (у розмірі до 85 % загальних витрат) надається як доповнення до власних асигнувань, всі наступні етапи реалізації Програми передбачають послідовне “включення” державної і місцевої нормативно-правової та фінансової підтримки з одночасним “підключенням” механізмів надання МТД та інших джерел коштів, виходячи з конкретних особливостей окремих проектів та їхньої відповідності вимогам міжнародних програм і фондів⁸.

⁷ Школа І. М., Козменко В. М., Бабінська О. В. Міжнародні економічні відносини: Підручник / За ред. І. М. Школи. — К.: КНТЕУ, 2003. — С. 371-372.

⁸ Там само. — С. 370.

Проте різний соціально-економічний рівень країн, адміністративно-територіальні одиниці яких увійшли в згадані єврорегіони, ускладнює розвиток зв'язків. Загальним для всіх є тільки те, що в їхній склад увійшли слабозвинені в економічному відношенні території, що у минулому традиційно вважалися периферійними. Зауважимо, що “українські регіони мають значно більші території і потенціал, ніж регіони країн-сусідів”⁹. Стосовно економічного ефекту від дії єврорегіонів в Україні, то, на думку фахівців, особливого впливу на економіку держави ці регіони поки не здійснюють. Частково це тому, що у ринковій економіці ніякі заходи не зможуть підприємців розвивати бізнес без належної захищеності, гарантій та відповідної інфраструктури.

Як зазначають експерти, для української сторони негативний вплив на розвиток прикордонних відносин має інерція місцевих органів влади, відсутність у них реальних повноважень для здійснення спільних регіональних інвестиційних проєктів, а також відсутність фінансування з боку держави і власних засобів на ці цілі. Крім того, в Україні місцеві органи влади наділені набагато меншими повноваженнями, ніж аналогічні органи сусідніх держав. Стримуючим фактором є також розбіжності в митному і податковому законодавствах країн-учасниць, відсутність фінансових органів, що спеціалізуються на веденні розрахунків між партнерами в національних валютах, видачі кредитів і позик для здійснення прикордонних проєктів. Заважає цьому і різний рівень свободи регіональної влади в країнах-партнерах. Якщо в Польщі він досить широкий, то в Україні і в Румунії — недостатній. Однак усе частіше законодавство країн ЦСЄ враховує регіональні інтереси і переходить до принципів самоврядування, що різко збільшує можливості прикордонного співробітництва. Досягненням останнього десятиліття можна вважати бурхливий розвиток суспільних неурядових організацій по обидві сторони кордону, а також розширення співробітництва між різного роду фондами і неурядовими організаціями.

Проте нині переважна частина виробничо-коопераційних зв'язків між суб'єктами господарювання прикордонних областей здійснюється на рівні локальних угод. Розвиток транскордонного співробітництва гальмується відсутністю комплексного підходу щодо вирішення проблем організації взаємодії, побудованого на балансі національних, регіональних і підприємницьких інтересів. Особливо позначається правова невизначеність повноважень місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування у транскордонному співробітництві, передусім, розвитку єврорегіонів, внаслідок чого недостатньо використовуються можливості співпраці з асоціаціями європейських регіонів, участі в європейських програмах прикордонного економічного і соціального розвитку, екологічних програмах тощо¹⁰.

У центрі уваги при обговоренні українського досвіду створення і функціонування єврорегіонів, зважаючи на те, що законодавча база України дозволяє поки що лише імітувати на своїй території ці європейські моделі, на першому місці є саме правовий аспект¹¹.

Згідно з Конституцією України, чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного

⁹ Украина активизирует развитие еврорегионов. Отечественные еврорегионы пока функционируют неэффективно [Электронный ресурс]. — Режим доступа: www.context-ua.com/articles/government.

¹⁰ Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) “Шляхом європейської інтеграції” / Авт. кол.: А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтеграції України. — К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. — С. 335.

¹¹ Див., напр.: Там само; Школа І. М., Козменко В. М., Бабінська О. В. Міжнародні економічні відносини: Підручник / За ред. І. М. Школи. — К.: КНТЕУ, 2003. — 589 с.; Украина активизирует развитие еврорегионов. Отечественные еврорегионы пока функционируют неэффективно [Электронный ресурс]. — Режим доступа: www.context-ua.com/articles/government та ін.

законодавства України, тобто вони стають актами прямої дії і для регулювання відповідних відносин не потребують додаткових актів внутрішнього законодавства. Оскільки Верховна Рада України прийняла Постанову “Про приєднання України до Європейської конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними общинами або органами влади 1980 року”¹², то ця Конвенція за своєю еквівалентністю фактично займає місце серед законів України і прирівнюється за юридичною силою до міжнародних договорів. Звичайно, що прийняті у 1995 року Додатковий протокол і у 1998 році. Протокол № 2 до Конвенції також входять до законодавства, що регулює транскордонне співробітництво. Серед українських нормативних документів, що складають основу правового поля у даній сфері, насамперед слід назвати Закони України “Про зовнішньоекономічну діяльність”¹³ (1991), “Про міжнародні договори України”¹⁴ (1993), “Про місцеве самоврядування в Україні”¹⁵ (1997), “Про місцеві державні адміністрації”¹⁶ (1999), “Про транскордонне співробітництво”¹⁷ (2004).

Регулювання транскордонного співробітництва та створення і функціонування єврорегіонів також регулюється міждержавними договорами (зокрема, Договір про дружбу, добросусідство і співробітництво між Україною та Республікою Молдова¹⁸, Договір між Україною та Республікою Молдова про економічне співробітництво на 1998-2007 роки¹⁹, Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво прикордонних областей України та адміністративно-територіальних одиниць Республіки Молдова²⁰, Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією²¹), угодами, укладеними між місцевими владними структурами, а також статутами самих об’єднань²².

Відповідно до додаткових протоколів, прийнятих до Європейської рамкової конвенції з транскордонного співробітництва, місцеві органи влади мають право підписувати міжнародні угоди строго в рамках транскордонного співробітництва, але у даному документі також зазначено, що співробітництво здійснюється в межах національного законодавства, останнє й є стримуючим чинником у розвитку і функціонуванні єврорегіонів в Україні, перешкоджає прийняттю регіональних проектів в інтересах прикордонних територій, оскільки ці питання відносяться до компетенції органів центральної влади. Зрозуміло, що регіональні проблеми ніхто краще місцевих органів самоврядування не знає і займатися ними безпосередньо не буде. Єврорегіони саме і створюються для того, щоб об’єднати місцеві влади для вирішення питань, спрямованих на поліпшення життя населення прикордонних територій.

¹² Про приєднання України до Європейської конвенції про основні принципи транскордонного співробітництва між територіальними общинами або органами влади: Постанова Верховної Ради України від 14.07.1993 р. // ВВР. — 1993. — № 36. — Ст. 370.

¹³ Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. // ВВР УРСР. — 1991. — № 29. — Ст. 377.

¹⁴ Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. // ОВУ. — 2004. — № 35. — Ст. 2317.

¹⁵ Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. // ВВР. — 1997. — № 24. — Ст. 170.

¹⁶ Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. // ОВУ. — 1999. — № 18. — Ст. 774.

¹⁷ Про транскордонне співробітництво: Закон України від 24.06.2004 р. // ОВУ. — 2004. — № 29. — Ст. 1947.

¹⁸ Договір про дружбу, добросусідство і співробітництво між Україною та Республікою Молдова від 23.10.1992 р. // ОВУ. — 1997. — № 115.

¹⁹ Договір між Україною та Республікою Молдова про економічне співробітництво на 1998-2007 роки від 23.10.1998 р. // ОВУ. — 1999. — № 27. — Ст. 1261.

²⁰ Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про співробітництво прикордонних областей України та адміністративно-територіальних одиниць Республіки Молдова від 11.03.1997 р. // ОВУ. — 1999. — № 41. — Ст. 2057.

²¹ Договір про відносини добросусідства і співробітництва між Україною та Румунією від 02.06.1997 р. // ВВР. — 1997. — № 40. — Ст. 262.

²² Школа І. М., Козменко В. М., Бабінська О. В. Вказ. робота. — С. 365.

Існує необхідність перерозподілу обсягу повноважень між центральною і регіональною владою і передача останній прав вирішувати питання прикордонного співробітництва самостійно. Складність питання в тому, що єдиним суб'єктом міжнародного права є держава. І якби євро регіони створювалися на основі міжнародних угод, тоді норми співробітництва між місцевою владою регулювалися б прямо. Але справа в тому, що в Західній Європі вони теж не створюються шляхом підписання міжнародних угод. Тому вихід у даній ситуації один — передати частину повноважень регіональній владі. У Європі така практика існує. Прикладом може служити досвід Німеччини, Швейцарії і Франції, де регіони мають право підписувати угоди в галузі туризму, екології, культури. Але Україна, яка ще не пройшла процес стабілізації, не може поки рівнятися на ці високорозвинуті країни. Для розвитку євро регіонів центральна влада повинна цілеспрямовано, у рамках конкретного євро регіону надавати визначені права та обов'язки місцевим органам самоврядування на здійснення певного обсягу міжнародних зв'язків.

Однією із головних проблем для учасників транскордонного співробітництва є невідповідність законодавств країн-учасниць, через що неможливо практично вирішувати питання. Тим часом, існуюче правове поле все-таки дозволяє працювати в рамках євро регіонів. Що стосується правового аспекту, то вже сьогодні на рівні цивільного і торгового права можна співробітничати у сфері транспорту, створення спільних підприємств, у сфері професійної підготовки, займатися постачанням енергоносіїв і т. д.

Але, крім правових аспектів, що стримують розвиток євро регіонів, є й організаційні. Виникнення проблем в управлінні обумовлено насамперед тим, що достатньо важко погодити різні інтереси всіх сторін у рамках єдиної структури. Учасники транскордонного співробітництва мають різний рівень компетенції і зацікавленості в розвитку місцевих ініціатив. Наприклад, Львівська область має свій інтерес у розвитку двосторонніх ініціатив з Польщею, Закарпатська, що розвиває взаємини особливо з Угорщиною і Румунією, — свій. Отже, основна проблема всіх євро регіонів і полягає в тому, яким чином поєднати інтереси всіх учасників.

Таким чином, досвід функціонування євро регіонів дає підстави стверджувати, що вони мають високий потенціал щодо створення механізмів розв'язання цілого ряду проблем міждержавних відносин, а саме: політична та економічна стабільність; проблеми етнічних меншин; розробка спільних програм регіонального розвитку та просторового планування; диверсифікація економіки національних частин євро регіону; збільшення обсягів залучення фінансових ресурсів (інвестицій, позик і кредитів); забезпечення розвитку транспортно-комунікаційної, енергетичної, прикордонної, підприємницької, інформаційної інфраструктури; розвиток транскордонного туризму; спільне використання наявних ресурсів та інфраструктури; охорона навколишнього і природного середовища.

